

# 1

*Anımsamaya çalışıyorsun.*

*İşte deniz. Ritmik bir şekilde kıyıya vuran, hiç durulmayan, bulanık, huzursuz suyuyla Baltık Denizi. Liman ve eski ambarlar. Tersane vinçleri ve balıkçı tekneleri. Pazar meydanında, altında sonsuza dek her gece davulunu çalmakla lanetlenmiş bir davulcunun yaşadığı söylenen fiskiyeli havuz. Her saat başı çanı çalan nefsiz<sup>1</sup> kilise kulesi. İnşaat çitlerinin arkasında, bir zamanlar kilise olan ürkütücü harabe ve işte, arnavutkaldırımli dar sokaklar.*

*Şu köşede meyve pazarı vardı. Orada teyzen, birkaç muz ve portakal tartardı. Karşısında büfe, yeni erkek arkadaşın orada çalışır, annenle sana ketçaplı patates kızartması yapardı.*

*Büyükannen ve büyükbabanın evine giden yol, eski kışlaların oradan Russenberg'e çıkardı.*

*Rus kadınların eskiden kürk mantolarını şehre getirip sattıklarını anlatmışlardı sana. Ama bütün bunlar, annenin ve babanın, ne zaman seni arkadaşlarından bir şey almaya gönderseler hep söyledikleri*

---

<sup>1</sup> Nef, bir Roma bazilikasının veya bir Hristiyan kilisesinin uzun ve dar orta alanına verilen isimdir. (e.n.)

gibi, caddenin adının hâlâ Rosa Luxemburg Caddesi olduğu ve Karl Liebknecht Caddesi'ne çıktığı zamandı.

Şurada tuvalet ve banyosu olmayan ilk apartman dairesi, sonra ikincisi – üç oda, mutfak, banyo ve ayrı bir tuvalet. Karşısında Nazile-  
rin oturduğu çocuk parkı. Hemen köşeyi dönünce Sabine Teyze ile ku-  
zenin Katja'nın dairesi. Odalar kül tablaları ve Katja'nın yeni babası-  
nın Polonya pazarından getirdiği video kasetlerle dolu, bir de Barbie  
cep telefonu. Teyzen sana Katja'nın yıpranmış kazaklarından birini  
verdiğinde, üstüne sinmiş sigara kokusunu nasıl da sevmiştin.

Anaokulunun önündeki kum havuzuna süpürge sopaları saplan-  
mış. Krepon kâğıdından rengârenk şeritlerle sarılmışlar. Üzerlerine  
leylaklar tutturulmuş, uçan balonlar asılmış! Aylardan haziran, Ço-  
cuk Bayramı ve yağmur yağıyor. Apartmanda diğer çocuklarla birlikte  
şarkı söylediğini duyuyorsun: Sevgili, sevgili güneş...

İşte şurada babanın inşa ettiği ev. Sana ait olan, anahtarsız küçük  
oda.

Karanlığına gömüldüğün yatak.

İşte annen.

İşte baban.

İşte Tim. Kardeşin.

## 2

Tim'i anımsadığımda, kızakta arkamda oturduğunu hissedebiliyorum. O zamanlar, Çekya'da, Dev Dağlar'da. Bana sıkı sıkı tutunmuş, dağdan aşağı son sürat iniyoruz. Bana güveniyor, yamaçtan önce virajı alacağıma güveniyor. Bağırıyorum: "Çevirmemiz lazım Timmi, ayağını uzat!" Ama benden küçük olan Tim, altı ya da yedi yaşında, ne demek istediğimi anlamıyor, ben de sağ kolumu arkama uzatıp bağırıyorum: "Atla!" Kızak, üstünde biz olmadan yamaçtan aşağı uçup gidiyor.

Doğduğum âni elbette hatırlamıyorum. Sadece bana anlatılanları biliyorum.

Beklenenden üç hafta önce dünyaya gelmişim. Annem o zamanlar başka şehirde okuyan babamı istasyondan daha yeni yolcu etmiş ki amniyon kesesi patlamış. Eve koşmuş, bir komşusu onu hastaneye götürmüştü. Çok sonraları anneme, kızımın doğumundan ne kadar korktuğumu söylediğimde bana sadece şöyle dedi: “Doğururken çığlık atmaya gerek yok.”

Onu kocaman bir doğumhanede, doğum sancısı çeken başka kadınların arasında, her şeyden evvel itidalini korumaya çalışırken hayal ediyordum. Acımasız ebelerin kendini toparlamasını emredişini. *Her girişin bir çıkışı var!* Atla deve değilmiş. Ondan önce milyonlarca kadın üstesinden gelmiş.

Kendi doğumumdan yirmi yıl sonra, ben de doğum sancıları içinde yatarken annemin sözünü hatırlayacağım: “Doğururken çığlık atmaya gerek yok.” Uzun süre buna tutunup kimseye yük olmayı umacağım. Ama sonunda acıya teslim olup avaz avaz bağıracağım, böylece Klara’yı ilk kez kucağıma alabileceğim.

*Bunu hep hatırlayacaksın.*

Klara'nın kocaman gözleriyle sakince yüzüme baktığı, benimse, "Ben senin annenim, seni seviyorum," dediğimde duyduğum sonsuz mutluluğu, o kristal berraklığındaki ânı. Hastanedeki ilk gecemde onunla birlikte uyudum, o kadar bitkin olmasaydım bütün gece onu seyredebilirdim.

*Klara o kadar küçük ve narindi ki bazen sadece bakışlarıyla bile onu incitebileceğinden korkardın.*

İlk birkaç günümü bebek odasında, ağlayıp duran diğer bebeklerin arasında geçirmişim. Belirli saatlerde emzirilmemiz için annelerimize teslim edilmiş, ardından doğruca küçük yataklarımıza yatırılmışız. O sırada anneler bir an evvel ayaklanabilmek için hastane koridorlarında badi badi yürüyorlarmış.

Babam doğduğumu öğrendikten sonra trene binmiş, bir yerlerden anneme bir demet çiçek almaya çalışmış. Bunun, yılın bu zamanında bu ülkede hiç de kolay bir şey olmadığını sonraları vurgulayacaktı. Babam hastaneye gelince yatağımdan alınıp pencereye doğru tutulmuşum. İşte ben. Ailem olacak uzun bir talihsiz koşullar zincirinin son halkası.

Bir keresinde şöyle bir şey oldu: Klara, altını değiştirdiğim masada yatıyordu. Yüzüme bakıp gülümsedi ve sadece var olmaktan duyduğu sevinç bütün uzuvlarına yayıldı. Mutluluktan tepinip kollarını salladı. O gülüşü, bana duyduğu o güven... ayaklarını nazikçe ovduğumu hâlâ hatırlıyorum... onun için doğru kişi olduğumdan, onun annesi olduğumdan bir an için bile şüphe etmedi. Sonra ona şöyle dedim: "İyi ki varsın Klara, sana her zaman göz kulak olacağım." O

zaman, ne olursa olsun ona her gün en az bir kez onu sevdiğimi söylemeye karar verdim.

Ama bazen onu kucağıma aldığımda bir anda bırakıverdiğimi hayal ediyordum. Geldiği gibi gidecek, sonra her şey bitecekti.

*Nereden çıkıyordu bu? Bütün bu mutluluğu yok etme arzusu nereden geliyordu?*

Yatağa yatırdım. Güvenli bir yere. Ben de onu izlemek için yanına uzandım.

*Kendinin de bir zamanlar alt değiştirme masasında yattığını hayal ederdin. Ya da daha ziyade bir yatakta. Veya mutfak masasında. Annene bakıp gülümsediğini, onun da gülmesini umduğunu hayal ederdin. Ama sen Klara değildin. Annenle senin arandaki ilişki farklıydı.*

Klara beş, küçük kardeşi Kurt üç yaşındayken annemle babam ziyarette geldi. Kurt'un doğum gününü kutlayacaktık.

Onlarla yalnız kalmamak için arkadaşlarımı davet etmiştim. Aralarında okuldan tanıdığım, kendisi de daha yeni anne olmuş Victoria da vardı. Bir bebeği kucağına almak anneme iyi gelir diye düşündüm. Bu onu meşgul ederdi. Gerçekten de Vicky'nin bebeği kendini hemen annemin kucağında buldu, annemin de çenesi açıldı. Ben çok zahmetsiz bir çocukmuşum. Daha birkaç haftalıkken akşamları sadece yatağa yatırılmam yetiyormuş. Uykuya dalıyormuşum. Kendiliğimden.

*Ya da tamamen tek başıma.*

Annem, düzenli bir uyku için en mühim şeyin emzirme saatlerini aksatmamak olduğunu vurguladı. Daha dört haftalıkken deliksiz uyuyormuşum.

Garip bir sesle kıkırdadı ve Vicky'den bir kadeh daha Clermont doldurmasını istedi. "Bu evde içkinin olduğu günleri de gördüm ya. İyi ki geldin Vicky."

Bir şey demedim. Hikâyeyi zaten biliyordum.

Şimdi Doğu Almanya'da çocukların düzenli olarak tartılmak zorunda olduğunu anlatacaktı. Tartılınca çok zayıf olduğum anlaşılmış. İlk haftalarımdayeterince kilo almamışım. Ama annem beslenme düzeninden vazgeçmemiş. Onun yerine bir sonraki tartılışımdan hemen önce bana biraz kilo aldırmayı bir şekilde başarmış. Böylece bir sonraki kontrolü atlatmış.

"Gördüğün gibi Stine'ye bir zararı olmadı."

Hikâyesinin doruk noktasına ulaşınca annemin yüzüne muzaffer bir gülümseme yayıldı, duyan da devlet otoritesine kafa tutmuş sanırdı.